

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

(गृहअर्थशास्त्र विभाग)

सत्र -२०१६ -२०१७ पेपर संच

बी .ए.भाग -१ कौटुंबिक व्यवस्थापन आणि गृह सजावट

प्रश्न क्रमांक :-१ स्पष्ट करा

अ)गृहअर्थशास्त्राच्या परिभाषा (कोणत्याही दोन)

ब)गृहअर्थशास्त्र – जीवनावषक शिक्षण

क)गृहअर्थशास्त्राच्या शाखा – आहारशास्त्र व आरोग्यशास्त्र

ड)गृहअर्थशास्त्रातील स्वयंरोजगार

किंवा

इ)गृहअर्थशास्त्राचा परिचय

फ)गृहअर्थशास्त्रात रोजगार संधी

ग)गृहअर्थशास्त्राच्या शाखा – विस्तार शिक्षण व मानव विकास

ह)स्वयं रोजगाराची मार्गदर्शक तत्वे

प्रश्न क्रमांक :-२ कौटुंबिक साधन संपत्तीचे वर्गीकरण करून मानवीय साधन संपत्ती बद्दल लिहा .

किंवा

गृह व्यवस्थापन प्रक्रिया स्पष्ट करा .

प्रश्न क्रमांक :-३ गृहविषयक संकल्पना आणि गृह योजनेची तत्वे स्पष्ट करा

किंवा

सांड पाण्याचे निष्कासन आणि कचऱ्याची विल्हेवाट या बाबत लिहा .

प्रश्न क्रमांक :-४ योग्य पर्याय निवडा

१)मनुष्याच्या सुप्त इच्छांची पूर्ती म्हणजे

अ)रेषा ब)कल्पना क)कला ड)नमुना

२)पोताचे प्रकार

अ)खरखरीत ब)केसाळ क)मखमली ड)यापैकी सर्व

३)कलेची तत्वे आहेत

अ)पाच ब)तीन क) चार ड)सहा

४) हा कलेचा मुलघटक आहे

अ) संतुलन ब) प्रकाश क) लय ड) संगती

५) रंगचक्रात एकूण रंग असतात .

अ) नौ ब) अकरा क) बारा ड) दहा

६) रंग चक्रात निळ्या रंगाचा पूरक रंग आहे

अ) पिवळा ब) जाभला क) हिरवा ड) नारंगी

७) ह्या रंगामुळे वस्तूचा आकार मोठा वाटतो

अ) उष्ण रंग ब) शीत रंग क) प्रथम श्रेणीचे रंग ड) यापैकी सर्व

८) रंगाचा गुणधर्म आहे .

अ) रंगनाम ब) रंगचता क) रंग कांती ड) यापैकी सर्व

९) ----- रंगाचे गुणधर्म शोधून काढले

अ) मारविन मुंडेल ब) ज्योन दुबे क) पग ड) डॉक्टर तोंदफार

१०) फर्निचरचा टेकाऊपना अवलंबून असतो

अ) फिनिशिंग ब) गुणवत्ता क) कच्चा माल ड) यापैकी सर्व

११) वेताचे फरणीचर साफ करण्यासाठी वापरतात .

अ) मिठाचे द्रावण ब) निलगिरी तेल क) ऑकझलिक असिड ड) स्पिरीट

१२) एका रंगाच्या विविध रंगचटांचा वापर करून केलेली रंगयोजना .

अ) एकरंगिय रंगयोजना ब) समीप रंगयोजना क) पूरक रंगयोजना ड) यापैकी नाही

१३) आडव्या रेषा दर्शवितात

अ) लवचिकता ब) कार्यश्र्यमता क) हालचाल ड) विश्रांती

१४) फर्निचरची मांडणी असावी

अ) आकर्षक ब) संतुलन क) गटागटाने ड) यापैकी सर्व

प्रश्न क्रमांक :-५ स्पष्ट करा .

अ) कार्यसरलीकरणाचा अर्थ व महत्व

ब) पुष्परचनेचे प्रकार (कोणतेही दोन)

क) काम करण्याच्या सुधारित पद्धती

ड) महिला सक्षमिकरणात महिला बचत गटाचे महत्व

किंवा

- इ)कार्यसरलीकर्नाची तत्वे
- फ)पुष्परचनेकरिता आवश्यक साहित्य
- ग)महिला बचत गटाची भूमिका
- ह)पुष्परचनेचे महत्व

बी .ए.भाग -२
अन्न आणि आहारशास्त्र

वेळ :-३ तास

गुण :-७०

प्रश्न क्रमांक १ :-स्पष्ट करा

- अ)व्याख्या –अन्न आणि आरोग्य
- ब)स्निग्ध पदार्थांचे कार्य
- क)जीवनसत्व अ ची कार्य
- ड)कॅल्शियमच्या अभावाचे परिणाम

किंवा

- इ)अन्नाची शारीरिक कार्य
- फ)आयोडीन च्या अभावाचे परिणाम
- ग)प्रथिनांच्या अभावाचे परिणाम आणि प्राप्तीची साधने
- ह)जीवनसत्व c ची कार्य आणि प्राप्तीची साधने

प्रश्न क्रमांक २ :-लिहा

- अ)अंड्याच्या रचना व पोषण मूल्य
- ब)तेलबिया व कठीण कवच्याची फळे
- क)पालेभाज्यांचे आहारमूल्य
- ड)जीवनसत्व c युक्त भाज्या व फळे

किंवा

- इ)तृणधान्याचे आहारातील महत्व

फ) कडधान्याचे आहारातील महत्व

ग) दुध व दुधाचे पदार्थाचे पोषण मूल्य

ह) कडधान्य अंकुरित करणे

प्रश्न क्रमांक :-३ योग्य पर्याय निवडा

१) समतोल आहारावर परिणाम करणारा घटक आहे .

अ) वय ब) लिंग भेद क) उत्पन्न ड) यापैकी सर्व

२) गर्भवती स्त्रीला सामान्य स्त्रीपेक्षा अधिक कॅलरी लागतात

अ) १०० -२०० ब) ३०० -४०० क) ५०० -७०० ड) ८०० -१०००

३) दरोरोज लागणाऱ्या एकूण कॅलरी च्या ६० -७० टक्के कॅलरी ज या घटका पासून मिळायला हव्यात

अ) प्रथिने ब) कर्बोदके क) स्निग्ध पदार्थ ड) जीवनसत्वे

४) एक ग्राम प्रथिनापासून उष्णता प्राप्त होते

अ) २ कॅलरी ब) ३ कॅलरी क) ४ कॅलरी ड) ९ कॅलरी

५) जलद्रव्य जीवनसत्व आहे

अ) जीवन सत्व क) जीवनसत्व ड) जीवनसत्व ब) ड) जीवनसत्व अ

६) ---यांचा प्रथिन गटात समावेश होतो

अ) डाळी व कडधान्य ब) गहू व ज्वारी क) हिरव्या पालेभाज्या

७) आहार आयोजन केल्याने बचत होते

अ) वेळ ब) पैसा क) श्रम ड) यापैकी सर्व

८) संरक्षण गटात समावेश होतो

अ) तेल व तूप ब) दुध व अंडी क) भाज्या व फळे ड) यापैकी नाही

९) आहार आयोजन करतांना उपयोगी ठरते

अ) पोषण मुल्यांचा तक्ता ब) आहारमार्गदर्शिका क) दिनदर्शिका ड) यापैकी नाही

१०) गर्भवस्तेत स्त्रीचे वजन ---किलोग्राम ने वाढते

अ) १ -५ kg ब) ५ -७ kg क) ७ -१० kg ड) १० -२० kg

११) दुग्धसृजन काळात गर्भवस्तेपेक्षा -----प्रथिने आवश्यक असतात

अ) कमी ब) मध्यम क) अधिक ड) समान

१२) दुग्धसृजन काळात कॅलरींची गरज असते

अ)३००० -३२०० ब)३३०० -४००० क)१००० -२००० ड)२००० -३०००

१३)जागतिक आरोग्य संघटनेची स्थापना झाली

अ)१९४० ब)१९४२ क)१९४८ ड)१९५२

१४)UNICEF चे मुख्य कार्यालय ---येथे आहे

अ)नागपूर ब)लंडन क)मुंबई ड)न्यूयॉर्क

प्रश्न क्रमांक :-४ बद्धकोष्ठ तेची लक्षणे ,कारणे आणि आहारोपचार लिहा

किंवा

मधुमेहाची कारणे ,लक्षणे व मधुमेहासाठी आहारोपचार लिहा .

प्रश्न क्रमांक :-५ अन्न शिजविण्याचे फायदे सांगून अन्न शिजविण्याच्या आधुनिक पद्धती स्पष्ट करा .

किंवा

अन्न संरक्षनाचे उद्देश सांगून अन्न संरक्षणाच्या कोणत्याही चार पद्धती लिहा .

बी .ए.भाग :-३

मानव विकास

वेळ :-३ तास

गुण :-७०

प्रश्न क्रमांक :-१ स्पष्ट करा .

अ)मानव विकास :-अर्थ व महत्व

ब)गर्भाशय (आकृती सह)

क)गर्भावस्तेतील सामान्य तक्रारी (कोणत्याही तीन)

ड)प्रसूतीपूर्व विकासाच्या अवस्था

किंवा

इ)गर्भावस्तेतील आहार

फ)प्रसूतीपूर्व विकासावर परिणाम करणारे घटक (कोणतेही तीन)

ग)जुळी मुले

ह)गर्भावस्तेत घ्यावयाची काळजी

प्रश्न क्रमांक :-२ योग्य पर्याय निवडा

१)४० आठवड्यापूर्वी जन्माला येणाऱ्या बालकाला ---बालक म्हणतात

अ)अपरिपक्व ब)शिशु क)परिपक्व ड)वरील पैक्की एकही नाही

२)मातेच्या १ औस दुधापासून -----कॅलरी प्राप्त होतात .

अ)१० कि.कॅ ब)२० कि.कॅ क)५० कि.कॅ ड)३० कि.कॅ

३)स्तनपान बंद करण्याच्या क्रियेला ----म्हणतात

अ)कृत्रिम पोषण ब)पूरक आहार क)स्तन विमोचन ड)वरीलपैकी एकही नाही

४)गर्भवस्तेत -----लस दिली जाते

अ)tityanas toksaid ब)एंम .एम .आर . क)बी ,सी ,जी . ड)tayfaid

५)बालकाला पोलिओ लस -----दिली जाते .

अ)टोचून ब)पाण्यातून क)दुधातून ड)तोडाद्वारे

६)नवजात बालकाला आईने अवश्य द्यावे .

अ)कृत्रिम पोषण ब)पातक आहार क)घट्ट आहार ड)स्तनपान

७)मातेच्या दुधातील पिवळसर चिकट पदार्थाला -----म्हणतात

अ)कॅरबोदके ब)कॉलोस्त्रम क)प्रथिन ड)कॅल्शियम

८)सशक्त बालकाला -----वर नियंत्रण ठेवणे सोपे जाते .

अ)स्नायू ब)डोळे क)कान ड)वरील पैक्की सर्व

९)अपूर्ण इच्छा कल्पना शक्तीद्वारे पूर्ण करणे म्हणजे ----होय

अ)हट्टीपणा ब)दिवा स्वप्न क)अंगठा चोखणे ड)भीती (फोबिया)

१०)बालकाला १ किलो ग्राम वजनाकरिता -----कॅलरी आवश्यक असते .

अ)१२० कि.कॅ ब)१४० कि.कॅ क)१८० कि.कॅ ड)१६० कि.कॅ

११)विस्तारित लस टोचणी कार्यक्रम जागतिक आरोग्य संघटनेने -----वर्षी सुरु केला .

अ)१८७४ ब)१९७४ क)१९७५ ड)१९८०

१२)-----हि समस्या बालकाला गुन्हेगार बनवू शकते

अ)दिवा स्वप्न ब)हट्टीपणा क)चोरी करणे ड)अंगठा चोखणे

१३)गर्भवती ने -----सेवन केल्यास अपरिपक्व बालकाचा जन्म होतो

अ)मादक पदार्थ ब)चहा क)दुध ड)पाणी

१४)अपरिपक्व बालकाचे वजन -----पेक्षा कमी असते .

अ)६.० पौंड ब)५.५ पौंड क)७.५ पौंड ड)८.५ पौंड

प्रश्न क्रमांक :-३ स्पष्ट करा

अ)माता मृतूची कारणे

ब)माता व बाल कल्याण केंद्र

क)लहान कुटुंबाचे फायदे

ड)बाल मृत्यू –उपाययोजना

किंवा

इ)अनुवांशिकतेचा अर्थ

फ)अनुवांशिकतेचे नियम (कोणतेही तीन)

ग)सृजनन शास्त्राचा प्रकार (कोणताही एक)

ह)लोकसंख्या वाढीचे दुष्परिणाम

प्रश्न क्रमांक :-४ विकासाची तत्वे व विकासावर प्रभाव करणारे घटक स्पष्ट करा .

किंवा

अंध व मूक बधीर बालकाच्या शैक्षणिक समस्या स्पष्ट करा .

प्रश्न क्रमांक :-५ भाष्या विकासाच्या अवस्थांवर लिहा आणि भाषा दोष स्पष्ट करा .

किंवा

पालक बालक संबंध उदाहरणासहित स्पष्ट करा .

एम .ए.भाग :-१

पेपर :-१ (कौटुंबिक व्यवस्थापन)

वेळ :-३ तास

गुण :-७५

प्रश्न क्रमांक :-१ कौटुंबिक साधन संपत्ती व्यवस्थापनाची संकल्पना व उत्तम व्यवस्थापकाचे गुण धर्म स्पष्ट करा .

किंवा

कौटुंबिक साधन संपत्ती व्यवस्थापनात निर्णय घेण्याची भूमिका स्पष्ट करा .

प्रश्न क्रमांक :-२ लिहा

अ)व्यवस्थापन प्रक्रियेचे निर्णायक घटक आणि व्यवस्थापनाचे तत्वध्यान

ब)साधन संपत्तीच्या उपयोगात विषय तज्ञ आणि व्यावसायिकाची भूमिका

क)निवासी अभ्यास क्रमाचे महत्व व ध्येय

किंवा

- ड)व्यवस्थापन प्रक्रियेचे निर्णायक घटक -स्तर
- इ)साधन संपत्तीचा उपयोग
- फ)निवासी अभ्यास क्रमातील कार्य चक्राचे स्वरूप

प्रश्न क्रमांक :-३ स्पष्ट करा .

- अ)कौटुंबिक जीवन चक्राच्या प्रारंभिक अवस्थेतील वेळेची मागणी
- ब)उर्जा व्यवस्थापनावर परिणाम करणारे घटक
- क)फावल्या वेळेचा उपयोग

किंवा

- ड)कौटुंबिक जीवन चक्राच्या विस्थारीत अवस्थेतील उर्जेची मागणी
- इ)समय व्यवस्थापनाची साधने
- फ)थकव्याची कारणे

प्रश्न क्रमांक :-४ लिहा

- अ)पैसे हाताळण्याच्या पद्धती
- ब)कुटुंबाची आर्थिक सुरक्षितता
- क)लघु उद्योग विकास महामंडळ

किंवा

- ड)अर्थ व्यवस्थापन तंत्र-हिशोब लिहिणे
- इ)महिलांना स्वयं रोजगार पुरविणाऱ्या संस्था (कोणत्याही २)
- फ)महिलांचा रोजगार विषयक दर्जा उंचावण्या करिता स्वयं रोजगाराची गरज

प्रश्न क्रमांक :-५ कार्य सरालीकरणाचा अर्थ ,महत्व आणि कोणत्याही एका तंत्रा विषयी लिहा

किंवा

इर्गोनोमिक्स चा अर्थ सांगून ,कौटुंबिक साधन संपत्ती व्यवस्थापनात इर्गोनोमिक्स चा उपयोग स्पष्ट करा

पेपर क्रमांक :-२

मानवी विकास

वेळ :-३ तास

गुण :-७५

प्रश्न क्रमांक :-१ लिहा

अ)बालविकासाचा अर्थ आणि व्याप्ती

ब)अवलोकन पद्धतीचे महत्व व मर्यादा

क)प्रायोगिक पद्धतीच्या पायऱ्या

किंवा

ड)मानव विकासाच्या अवस्था (कोणत्याही ३)

इ)बालविकासाची व्याख्या आणि महत्व

फ)व्यक्ती वृत्तान्त पद्धती

प्रश्न क्रमांक :-२ पूर्व बाल्यावस्थेचा अर्थ आणि भावनात्मक अविष्कार च्या बाबत लिहा .

किंवा

उत्तर बाल्यावस्थेतील सामाजिक विकास आणि कार्यकक्षमता (activitis) लिहा .

प्रश्न क्रमांक :-३ स्पष्ट करा

अ)बालवाडी शिक्षणाची उद्दिष्टे

ब)व्यक्तिमत्व विकासाला प्रभावित करणारे घटक –अनुवांशिकता व वातावरण

क)किंडरगार्टन चे कार्य आणि अभ्यासक्रम

किंवा

ड)पालक – शिक्षक सभा

इ)किंडर गार्टन शिक्षणाची उद्दिष्टे

फ)व्यक्तिमत्व विकासाचा अर्थ व महत्व

प्रश्न क्रमांक :-४ पौगंडावस्थेतील सामाजिक विकास आणि भावनिक वर्तणूक लिहा .

किंवा

किशोरावस्थेतील शारीरिक वाढ आणि परिवर्तन लिहा

प्रश्न क्रमांक :-५ स्पष्ट करा .

अ)मानवी विकास आणि उद्योजकता

ब)उद्योजकता विकास

क)रोजगारातील पदोन्नती

किंवा

ड)उद्योजकाची वैशिष्ट्ये

इ)उद्योजक विकासाला प्रभावित करणारे व्यक्तिगत घटक

फ)उद्योजकाची व्याख्या आणि मानव विकास

पेपर क्रमांक :-३

वस्त्र शास्त्र परिधान आणि फ्यशन डीझायनिंग

वेळ :-३ तास

गुण :-७५

प्रश्न क्रमांक :-१ धाग्यांची बनावट ,गुणधर्म आणि वर्गीकरण उदाहरण व आकृती सह लिहा

किंवा

वस्त्र बनावटीच्या पद्धती सांगा .विणणे हि पद्धती आकृती सह लिहा .

प्रश्न क्रमांक :-२ स्पष्ट करा .

अ)अग्निरोधक परीसज्जा

ब)परीसज्जा प्रक्रियेचे उद्देश

क)रंगाचे प्रकार

किंवा

ड)यांत्रिक परीसज्जेची यादी करून ,कोणत्याही एका परीसज्जेचे वर्णन करा .

इ)इम्बोसिंग

फ)ठसा छपाई

प्रश्न क्रमांक :-३ लिहा

अ)प्रांतीय वस्त्र –पंजाबी पुरुष

ब)कंथा (आकृतीसह)

क)प्रांतीय वस्त्र –गुजराती स्त्री

किंवा

ड)काठेवाडी आणि कच्ची (आकृतीसह)

इ)ढाका मलमल आणि ढाका साडी

फ)फुलकारी (आकृतीसह)

प्रश्न क्रमांक :-४ लिहा

अ)फ्याशन ची संकल्पना

ब)डीझाइनचे प्रकार आणि तत्व

क)टक्स चे विविध प्रकार

किंवा

ड)डीझाइन मध्ये फ्याशन एक्सेसरिज चे महत्व व उपयोगिता

इ)डीझाइनचे प्रकार आणि मुलघटक

फ)गळ्यांचे विविध प्रकार आकृतीसह

प्रश्न क्रमांक :-५

दैनंदिन जीवनात नव्या आणि जुन्या फ्याशन च्या एकत्रीकर्नाबाबत सविस्तर लिहा .

किंवा

फ्याशन जगातील नवीन आव्हाने स्वयं रोजगारासाठी उपयुक्त आहे –स्पष्ट करा .

पेपर क्रमांक -४

संशोधन पद्धती आणि संगणक हाताळणी

वेळ :-३ तास

गुण :-७५

प्रश्न क्रमांक :-१ गृहीतकाचा अर्थ व निर्मिती (सूत्रण)विषयी लिहा

किंवा

संशोधनाची व्याख्या लिहून त्याची वैशिष्टे व उद्दिष्टे स्पष्ट करा

प्रश्न क्रमांक :-२ दैव निदर्शन (random)पद्धतीवर निबंध लिहा

किंवा

निरीक्षण पद्धतीचे प्रकार ,फायदे व तोटे स्पष्ट करा .

प्रश्न क्रमांक :-३ लिहा

अ)मुलाखत –संशोधनाचे एक साधन

ब)अनुमापानाची विश्वसनीयता

क)प्रश्नावलीचे गुण दोष

किंवा

ड)अनुसूची

इ)आदर्श प्रश्नावलीची वैशिष्टे

फ)आदर्श मुलाखत काराचे गुण

प्रश्न क्रमांक :-४ लिहा

अ)प्रस्तावनेचे महत्व

ब)सारांश आणि निष्कर्ष

क)संगणकाची वैशिष्टे

किंवा

ड)संगणकाची संशोधनामध्ये उपयुक्तता

इ)संशोधन पद्धती

फ)साहित्याचे पुनरावलोकन

प्रश्न क्रमांक :-५ लिहा

अ)मध्यमाचे (mean) गुण व दोष

ब)सहसंबंध गुणकाचे महत्व

क)खालील पदमालेतून मध्यक (mean)काढा .

marks १० १५ २३ २८ ३२ ३९ ४५ ५४ ९० ९५

no.of.students ०२ १५ ३० ३२ ६५ ७० ८५ ४० ३० २१

किंवा

ड)मध्यकाचे (median)गुण व दोष

इ)हरात्मक माध्य (harnomic mean)

फ)खाली देलेल्या तथ्य मधून मध्यका (median)काढा

size ०-१० १० -२० २० -३० ३० -४० ४० -५० ५० -६० ६० -७० ७० -८०

f ०३ १८ ३० ४५ ३२ ३० २३ १४

एम .ए. भाग :-२

पेपर -१ उपभोक्ता(ग्राहक)अर्थशास्त्र आणि बाजारपेठ

वेळ :-३ तास

गुण :-७५

प्रश्न क्रमांक :-१ स्पष्ट करा :-

अ)आर्थिक समस्यांचे स्वरूप

ब)उपयोगितेचा नियम

क)तटस्थता वक्राची वैशिष्ट्ये

किंवा

ड)अर्थशास्त्राच्या परिभाषा

इ)एकूण उपयोगितेचा नियम

फ)मानवी गरजांची वैशिष्टे

प्रश्न क्रमांक :-२ मागणीचा नियम स्पष्ट करा .आणि मागणीवर परिणाम करणारे घटक लिहा .

किंवा

आय .एसं .ओ.आणि लेबल बाबत लिहा .

प्रश्न क्रमांक :-३ लिहा

अ)भारतातील उपभोगता चळवळ

ब)सार्वजनिक उपयोगिता

क)जागतिकीकरण आणि भारतीय उपभोगता

किंवा

ड)जागतिकीकरणाचा प्रभाव

इ)उपभोगत्याच्या शासकिय सेवा (कोणत्याही दोन)

फ)सार्वजनिक उपयोगितेच्या मर्यादा

प्रश्न क्रमांक :-४ बाजारपेठेचे वर्गीकरण लिहा आणि पूर्ण स्पर्धा स्पष्ट करा .

किंवा

शेअर मार्केट ची व्याप्ती लिहा आणि उपभोगत्याच्या दर्जावर त्यांचा सामाजिक व आर्थिक परिणाम लिहा .

प्रश्न क्रमांक :-५ स्पष्ट करा :-

अ)जाहिरातीची उद्दिष्टे

ब)किमतीच्या पातळीवर परिणाम करणारे घटक

क)कराचा अर्थ आणि महत्व

किंवा

ड)कराचे विविध प्रकार

इ)किमत पातळीवर चढ –उतार

फ)व्हट (VAT)

पेपर क्रमांक :-२

आहारशास्त्र आणि आहार व्यवस्थापन

वेळ :-३ तास

गुण :-७५

प्रश्न क्रमांक :-१ अन्नाचा अर्थ आणि संकल्पना लिहा आणि समाजाचे स्वास्थ्य आणि पोषण दर्जा यांचे निर्धारण स्पष्ट करा .

किंवा

अन्नाची परिभाषा व अर्थ लिहा आणि त्याचा आरोग्याशी संबंध लिहा .

प्रश्न क्रमांक :-२ लिहा

- अ)आहारोपचाराचा अर्थ आणि संकल्पना
- ब)आहार देण्याच्या पद्धती (कोणत्याही दोन)
- क)शस्त्रक्रिया पूर्व आणि नंतर द्यावयाचा आहार

किंवा

- ड)आहार तज्ञांची भूमिका
- इ)किडनी व हृदयाचे कार्य
- फ)हेपेटायटीस बी ची लक्षणे आणि आहारोपचार

प्रश्न क्रमांक :-३ स्पष्ट करा

- अ)साखरेच्या स्फटीकिकर्नावर परिणाम करणारे घटक
- ब)दुधाचे गुणधर्म आणि उपयोग
- क)पाकक्रियेत पिष्टमय पदार्थांचा उपयोग

किंवा

- ड)साखरेच्या फोन्डट आणि फज वर परिणाम करणारे घटक

इ)भाज्या व फळांवर उष्णतेचा परिणाम

फ)स्निग्ध व तेलाचा पाकशास्त्रात उपयोग

प्रश्न क्रमांक :-४ लिहा

अ)अन्न नाशके (Food adjuncts)

ब)दुधाचे आणि पाण्याचे सुष्म जीवाणू शास्त्र

क)रासायनिक लीविनिंग एजन्टसं

किंवा

ड)उत्तम स्वास्थ्य राकण्यासाठी लसून व खोबऱ्याची भूमिका

इ)कोथिंबीर व गुळाचे वैद्यकीय उपयोग

फ)फळे व भाज्यांचे सुष्म जीवाणू शास्त्र

प्रश्न क्रमांक :-५ शाळा ,दवाखाना आणि हॉटेल यांचे अन्न सेवेचे प्रकार स्पष्ट करा .

किंवा

मोठ्या प्रमाणावर अन्न उत्पादनाचे संघटन आणि अन्न मूल्य (cost) मापानाबद्दल लिहा .

पेपर क्रमांक :-३

विस्तार शिक्षण आणि संदेशवहन

वेळ :-३ तास

गुण :-७५

प्रश्न क्रमांक :-१ विस्तार शिक्षणाची परिभाषा गरज आणि वैशिष्टे स्पष्ट करा .

किंवा

विस्तार शिक्षणाची व्याप्ती ,तत्वे आणि उद्दिष्टे लिहा

प्रश्न क्रमांक :-२ स्पष्ट करा

अ)विस्तार शिक्षणाच्या पद्धती (कोणत्याही दोन)

ब)सामुदाईक विकासात गृहअर्थशास्त्राची भूमिका

क)युवक मंडळाचे कार्य

किंवा

ड)ग्रामीण विकासात स्वयंसेवी संस्थांची भूमिका

इ)विस्तार शिक्षणात ग्राम सेविकेची भूमिका व कार्य

फ)महिला मंडळाचे कार्य

प्रश्न क्रमांक :-३ लिहा

अ)स्त्रियांसाठी असलेल्या योग्य तंत्राधानाची गरज

ब)गांडूळ खत (वर्मी कम्पोस्ट)

क)पोस्ट हारवेस्ट तंत्राधान

किंवा

ड)योग्य तंत्राधानाचे महत्व

इ)पाण्याचे शुद्धीकरण (water filter)

फ)सोलर वाटर हिटर

प्रश्न क्रमांक :-४ स्पष्ट करा .

अ)लोकसंख्या शिक्षणाची उद्दिष्टे

ब)ग्रामीण महिला आणि बालकाकरिता विकास योजना (DWCRA)

क)एकात्मिक बालविकास योजना (ICDS)

किंवा

ड)लोकसंख्या समस्या सोडविण्याकरिता उपाययोजना

इ)युवकांसाठी कल्याणकारी राष्ट्रीय कार्यक्रम

फ)ग्रामीण युवकांना स्वयंरोजगार प्रशिक्षण (TRYSEM)

प्रश्न क्रमांक :-५ विस्तार कार्यातील संदेश संप्रेषण प्रक्रियेची गरज ,भूमिका आणि वैशिष्टे स्पष्ट करा .

किंवा

संदेश संप्रेषण प्रक्रियेचा अर्थ ,ध्येय आणि कार्याविषयी लिहा .

पेपर क्रमांक :-४
विवाह आणि कौटुंबिक संबंध

वेळ :-३ तास

गुण :-७५

प्रश्न क्रमांक :-१ लिहा

अ)विवाहाच्या व्याख्या

ब)विवाहाची तयारी

क)पती आणि पत्नी संबंध

किंवा

ड)विवाहाच्या संकल्पना

इ)जोडीदाराची निवड

फ)वैवाहिक यश –सुखी संसाराची गुरुकिल्ली

प्रश्न क्रमांक :-२ स्पष्ट करा .

अ)वैवाहिक समुपदेशन

ब)हिंदू विवाह कायदा १९५५

क)हुंडा पद्धती

किंवा

ड)वैवाहिक समुपदेशन प्रक्रियेची गरज

इ)हुंडा पद्धतीचा समाजावर होणारा दुष्परिणाम

फ)घटस्फोट

प्रश्न क्रमांक :-३ कुटुंबाचे कार्य लिहा आणि कौटुंबिक जीवन चक्राच्या प्रारंभिक अवस्था लिहा .

किंवा

कुटुंबाचे प्रकार लिहा आणि पूर्व बाल्यावास्थेतील मुल असलेल्या कुटुंबात बालकाची भूमिका लिहा .

प्रश्न क्रमांक :-४ पूर्वप्रौढावस्थेचे वैशिष्टे आणि विकासात्मक कार्य लिहा .

किंवा

वृद्धावस्थेच्या संकल्पना आणि विकासात्मक कार्य लिहा .

प्रश्न क्रमांक :- ५ लिहा

अ)मानसिक आरोग्याची संकल्पना

ब)बालकाच्या सुदृढ मानसिक आरोग्याकरिता उपाययोजना

क)प्रौढ अविवाहित महिलांच्या समस्या

किंवा

ड)मानसिक स्वास्थ्याची उद्दिष्टे

इ)पुनर्विवाहित स्त्रियांच्या समस्या

फ)मानसिक आरोग्य बिघडण्याची कारणे

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

सत्र :- २०१६ – २०१७

विषय :- गृहअर्थशास्त्र

बी .ए . भाग – १

वेळ :- १/२ तास

गुण :- २०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक .

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण .

प्रश्न :- १ स्पष्ट करा .

अ) गृहअर्थशास्त्राच्या व्याख्या सांगा .

ब) मानवी संबंध आणि गृह व्यवस्थापन .

क) वस्त्र शास्त्र आणि विस्तार शिक्षण .

ड) गृह अर्थ शास्त्राचा परिचय .

किंवा

इ)गृहअर्थशास्त्राच्या परिभाषा (कोणत्याही २)

फ)गृहअर्थशास्त्र जीवनावश्यक शिक्षण.

ग)गृहअर्थशास्त्राच्या शाखा – आहारशास्त्र व आरोग्यशास्त्र

ह)गृहअर्थशास्त्रातील स्वयंरोजगार

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

द्वितीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ – २०१७

विषय – गृहअर्थशास्त्र

बि.ए.भाग – १

वेळ :- १/२ तास

गुण :- २०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक .

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- स्पष्ट करा .

अ)निर्णय प्रक्रियेवर परिणाम करणारे घटक .

ब) मूल्यांकनाचे प्रकार .

क) मानवीय साधन संपत्ती .

ड) यशस्वी नियोजनाकरिता आवश्यक घटक .

किंवा

इ) गृहअर्थशास्त्राचा परिचय

फ) गृहअर्थशास्त्रात रोजगार संधी

ग)गृहअर्थशास्त्राच्या शाखा –विस्तार शिक्षण व मानव विकास

ह)स्वयंरोजगाराची मार्गदर्शक तत्वे

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

तृतीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ - २०१७

विषय :- गृहअर्थशास्त्र

बि.ए. भाग -१

वेळ :- १/२ तास

गुण :- २०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक .

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण .

प्रश्न :- १) कलेचे मुलघटक सांगून कलेच्या कोणत्याही दोन तत्वांविषयी लिहा .

२) गृह व्यवस्थापन प्रक्रिया स्पष्ट करा .

किंवा

प्रश्न :- ३)कौटुंबिक साधनसंपत्तीचे वर्गीकरण करून मानवीय साधन संपत्ती बदल
लिहा .

४) गृह विषयक संकल्पना आणि गृह योजनेची तत्वे स्पष्ट करा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

चतुर्थ घटक चाचणी परीक्षा .

२०१६ - २०१७

विषय - गृहअर्थशास्त्र

बि.ए. भाग - १

वेळ :- १/२ तास

गुण :- २०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक .

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न :- १) कार्यसरलीकरणाच्या परिभाषा सांगून कार्य सरलीकरणाची तत्वे सविस्तर लिहा .

२) सांडपाण्याचे निष्कासन आणि कचऱ्याची विल्हेवाट या बाबत लिहा .

किंवा

प्रश्न :- योग्य पर्याय निवडा .

१) मनुष्यच्या सुप्त इच्छांची पूर्ती म्हणजे.

अ) रेषा ब) कल्पना क) कला ड) नमुना

२) पोताचे प्रकार

अ) खरखरीत ब) केसाळ क) मखमली ड) यापिकी सर्व

३) कलेची तत्वे आहेत

अ) पाच ब) तीन क) चार ड) सहा

४) हा कलेचा मुल घटक आहे .

अ) संतुलन ब) प्रकाश क) लय ड) संगती

५) रंग चक्रात एकूण रंग असतात

अ) नऊ ब) अकरा क) बारा ड) दहा

६) रंग चक्रात निळ्या रंगाचा पूरक रंग आहे

अ) पिवळा ब) जांभळा क) हिरवा ड) नारंगी

७) ह्या रंगामुळे वस्तूचा आकार मोठा वाटतो

अ) उष्ण रंग ब) शीत रंग क) प्रथम श्रेणीचे रंग ड) द्वितीय श्रेणीचे रंग

८) रंगाचा गुणधर्म आहे

अ) रंगनाम ब) रंगछटा क) रंगकांती ड) यापिकी सर्व

९) फर्निचरचा टिकाऊपणा अवलंबून असतो

अ) फिनिशिंग ब) गुणवत्ता क) कच्चा माल ड) यापैकी सर्व

१०) आडव्या रेषा दर्शवितात

अ) लवचिकता ब) संतुलित क) गटागटाने ड) यापैकी सर्व

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ - २०१७

विषय :- गृहअर्थशास्त्र

बि . ए. भाग - २

वेळ :- १/२ तास

गुण :- २०

सूचना :-१)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न :-१):- १)अन्नाची आणि आरोग्याची व्याख्या सांगा

२)स्निग्ध पदार्थांचे कार्य लिहा

३)जीवनसत्व अ ची कार्य

४)आयोडीन च्या अभावाचे परिणाम

किंवा

५)जीवनसत्व सी ची कार्य लिहा

६)कॅल्शियमच्या अभावाचे परिणाम लिहा

७)अन्नाची शारीरिक कार्य

८)प्रथिनांच्या अभावाचे परिणाम

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

द्वितीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ - २०१७

विषय :- गृहअर्थशास्त्र

बि . ए . भाग - २

वेळ :- १/२ तास

गुण :- २०

सुचा :- १)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न :- १ स्पष्ट करा .

अ) आहार आयोजनावर परिणाम करणारे घटक .

ब) वृधावस्थेतील आहार आयोजन .

क) गर्भावस्थेतील आहार आयोजन .

ड) समतोल आहारातील घटक .

किंवा

इ)अंड्याची रचना व पोषण मूल्य

फ)तेलबिया व कठीण कवच्याचे फळ

ग)पालेभाज्यांचे आहार मूल्य

ह)जीवनसत्व सी युक्त भाज्या व फळे

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय , परतवाडा .

तृतीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ - २०१७

विषय :- गृहअर्थशास्त्र

बि . ए. भाग - २

वेळ :- १/२ तास

गुण :- २०

प्रश्न :- १ स्पष्ट करा .

अ) आहारोपचाराची संकल्पना .

ब) मधुमेहाची लक्षणे व कारणे .

क) आहारोपचाराची तत्वे .

ड) उच्च रक्तदाबाच्या रोग्याकरिता आहारोपचार .

किंवा

प्रश्न :- योग्य पर्याय निवडा

१) समतोल आहारावर परिणाम करणारा घटक

अ) वय ब) लिंगभेद क) उत्पन्न ड) यापैकी सर्व

२) गर्भवती स्त्रीला सामान्य स्त्री पेक्षा अधिक कॅलरी लागतात

अ) १०० - २०० ब) ३०० - ४०० क) ५०० - ७०० ड) ८०० - १०००

३) एक ग्राम प्रथिनापासून उष्णता प्राप्त होते

अ) २ कॅलरी ब) ३ कॅलरी क) ४ कॅलरी ड) ९ कॅलरी

४) आहार आयोजन केल्याने बचत होते

अ) वेळ ब) पैसा क) श्रम ड) यापैकी सर्व

५) संरक्षण गटात समावेश होतो

- अ)तेल व तूप ब)दुध व अंडी क)भाज्या व फळे ड)यापैकी नाही
- ६)दुग्ध सृजन काळात कॅलरीज ची गरज असते
अ)३००० -३२०० ब)३३०० -४००० क)१००० -२००० ड)२००० -३०००
- ७)जागतिक आरोग्य संघटनेची स्थापना झाली
अ)१९४० ब)१९४२ क)१९४८ ड)१९५२
- ८)unicef चे मुख्य कार्यालय येथे आहे
अ)नागपूर ब)लंडन क)मुंबई ड)न्युयॉर्क
- ९)गर्भावस्थेत स्त्री चे वजन ---किलोग्राम ने वाढते
अ)१ -५kg ब)५ -७kg क)७ -१०kg ड)१० -२० kg
- १०)दुग्धसृजन काळात गर्भावस्थेपेक्षा -----प्रथिने आवश्यक असतात .
अ)कमी ब)मध्यम क)अधिक ड)समान

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

चतुर्थ घटक चाचणी परीक्षा .

२०१६ - २०१७

विषय - गृहअर्थशास्त्र

बि.ए. भाग - २

वेळ :- १/२ तास

गुण :- २०

सूचना :-१)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न१ :-अ) अन्न भेसळीची व्याख्या सांगून अन्न भेसळीचे मानवी जीवनावर होणारे दुष्परिणाम स्पष्ट करा .

ब)बद्ध कोष्ठतेची लक्षणे ,कारणे आणि आहारोपचार लिहा

किंवा

क)मधुमेहाची कारणे ,लक्षणे व मधुमेहासाठी आहारोपचार लिहा

ड)अन्न शिजविण्याचे फायदे सांगून अन्न शिजविण्याच्या आधुनिक पद्धती स्पष्ट करा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ - २०१७

विषय - गृहअर्थशास्त्र

बि.ए. भाग - ३

वेळ :- १/२ तास

गुण :- २०

सूचना :- १)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- स्पष्ट करा .

अ) मानव विकासाचे महत्व .

ब) स्त्री प्रजनन संस्था .

क) लिंग निश्चिती .

ड) गर्भावस्थेतील सर्व साधारण तक्रारी .

किंवा

इ)मानव विकासाचा अर्थ व महत्व

फ)गर्भाशय (आकृतीसह)

ग)गर्भावस्थेतील सामान्य तक्रारी

ड)प्रसूतीपूर्व विकासाच्या अवस्था

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

द्वितीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ - २०१७

विषय - गृहअर्थशास्त्र

बि.ए. भाग - ३

वेळ :- १/२ तास

गुण :- २०

सूचना :-१)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न१ :- स्पष्ट करा .

अ) दिवास्वप्न

ब) अपरिपक्व बालक

क) आहाराविषयक सवयी

ड) बालकाचा आहार

किंवा

इ)गर्भावस्तेतील आहार

फ)प्रसूतीपूर्व विकासावर परिणाम करणारे घटक

ग)जुळी मुले

ह)गर्भावस्थेत घ्यावयाची काळजी

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा

तृतीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ -२०१७

विषय :- गृहअर्थशास्त्र

बि . ए. भाग – ३

वेळ :- १/२ तास

गुण :- २०

सूचना :-१)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न१ :- अ)सुप्रजनन शास्त्राची व्याख्या सांगून त्याचे प्रकार स्पष्ट करा .

ब)अनुवांशिकतेचाअर्थ व नियम लिहा

क)लहान कुटुंबाचे फायदे

ड)माता व बाल कल्याण केंद्र

किंवा

इ)सुप्रजनन शास्त्राचा प्रकार लिहा

फ)लोकसंख्या वाढीचे दुष्परिणाम लिहा

ग)माता मृत्युची कारणे

ह)बालमृत्यु - उपाययोजना

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

चतुर्थ घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ - २०१७

विषय :- गृहअर्थशास्त्र

बि . ए . भाग - ३

वेळ :- १/२ तास

गुण :- २०

सूचना :- १)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :- अ)खेळाचा अर्थ व प्रकार स्पष्ट करा .

ब)विकासाची तत्वे व विकासावर परिणाम करणारे घटक लिहा

किंवा

क)अंध व मुकबधीर बालकाच्या शैक्षणिक समस्या स्पष्ट करा

ड)पालक बालक संबंध उदाहरणासहित स्पष्ट करा

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ – २०१७

विषय :- पेपर -१ कौटुंबिक व्यवस्थापन

एम .ए.भाग -१

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- लिहा .

अ)कौटुंबिक साधन संपत्ती व्यवस्थापनाची संकल्पना व उत्तम व्यवस्थापकाचे गुणधर्म स्पष्ट करा .

ब)कौटुंबिक साधन संपत्ती व्यवस्थापनात निर्णय घेण्याची भूमिका स्पष्ट करा .

किंवा

क)कार्यासरलीकरणाचा अर्थ ,महत्व आणि कोणत्याही एका तंत्राविषयी लिहा .

ड)इगौनोमिक्स चा अर्थ सांगून कौटुंबिक साधन संपत्ती व्यवस्थापनात त्याचा उपयोग स्पष्ट करा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

द्वितीय घटक चाचणी

२०१६ - २०१७

विषय :- कौटुंबिक व्यवस्थापन

एम .ए . भाग - १

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- स्पष्ट करा .

अ) व्यवस्थापन प्रक्रियेचे निर्णायक घटक आणि व्यवस्थापनाचे तत्वध्यान .

ब)साधन संपत्तीच्या उपयोगात विषयतज्ञ आणि व्यावसायिकाची भूमिका .

क)निवासी अभ्यास क्रमाचे महत्व व ध्येय .

किंवा

ड) व्यवस्थापन प्रक्रियेचे निर्णायक घटक - स्तर .

इ) साधन संपत्तीचा उपयोग

फ) निवासी अभ्यास क्रमातील कार्यक्रमाचे स्वरूप .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

तृतीय घटक चाचणी

२०१६ - २०१७

विषय :- कौटुंबिक व्यवस्थापन

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- लिहा .

अ)कौटुंबिक जीवन चक्राच्या प्रारंभिक अवस्थेतील वेळेची मागणी

ब)उर्जा व्यवस्थापनावर परिणाम करणारे घटक

क)फावल्या वेळेचा उपयोग

किंवा

ड)कौटुंबिक जीवन चक्राच्या विस्तारित अवस्थेतील उर्जेची मागणी

इ)समय व्यवस्थापनाची साधने

फ) थकव्याची कारणे

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

चतुर्थ घटक चाचणी

२०१६ – २०१७

विषय :- कौटुंबिक व्यवस्थापन

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न आवश्यक

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- स्पष्ट करा .

अ)पैसे हाताळण्याच्या पद्धती

ब) कुटुंबाची आर्थिक सुरक्षितता

क)लघु उद्योग विकास महामंडळ

किंवा

ड) अर्थ व्यवस्थापन तंत्र – हिशोब लिहिणे

इ)महिलांना स्वयंरोजगार पुरविणाऱ्या संस्था

फ) महिलांचा रोजगार विषयक दर्जा उंचावण्याकरिता स्वयंरोजगाराची गरज

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ - २०१७

विषय :- मानव विकास

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न आवश्यक

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- लिहा .

अ) बालविकासाचा अर्थ आणि व्याप्ती

ब) अवलोकन पद्धतीचे महत्व व मर्यादा

क) प्रायोगिक पद्धतीच्या पायऱ्या

किंवा

ड) मानव विकासाच्या अवस्था

इ) बालविकासाची व्याख्या व महत्व

फ) व्याक्तीवृत्तान्त पद्धती

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

द्वितीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ - २०१७

विषय - मानव विकास

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- अ) पूर्व बाल्यावस्थेचा अर्थ आणि भावनात्मक अविष्कार च्या बाबत लिहा .

ब)उत्तर बाल्यावस्थेतील सामाजिक विकास आणि कार्याषमता लिहा .

किंवा

क)पौगंडावस्थेतील सामाजिक विकास आणि भावनिक वर्तणूक लिहा .

ड)किशोरावस्थेतील शारीरिक वाढ आणि परिवर्तन लिहा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय , परतवाडा .

तृतीय घटक चाचणी

२०१६ - २०१७

विषय - मानव विकास

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न आवश्यक

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- स्पष्ट करा .

अ) बालवाडी शिक्षणाची उद्दिष्टे

ब) व्यक्तिमत्व विकासाला प्रभावित करणारे घटक

क) किंडरगार्टन चे कार्य आणि अभ्यासक्रम

किंवा

ड) पालक शिक्षक सभा

इ) किंडरगार्टन शिक्षणाची उद्दिष्टे

फ) व्यक्तिमत्व विकासाचा अर्थ व महत्व

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

चतुर्थ घटक चाचणी

२०१६ - २०१७

विषय :- मानव विकास

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १)सर्व प्रश्न आवश्यक

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- स्पष्ट करा .

अ) मानवी विकास आणि उद्योजकता

ब) उद्योजकता विकास

क) रोजगारातील पदोन्नती

किंवा

ड) उद्योजकाची वैशिष्टे

इ) उद्योजकता विकासाला प्रभावित करणारे व्यक्तिगत घटक

फ) उद्योजकाची व्याख्या आणि मानव विकास

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ - २०१७

विषय :- वस्त्रशास्त्र परिधान आणि फ्याशन डीझायनिंग

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न आवश्यक

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- स्पष्ट करा .

अ) अग्निरोधक परीसज्जा

ब) परीसज्जा प्रक्रियेचे उद्देश

क) रंगाचे प्रकार

किंवा

ड) यांत्रिक परीसज्जेची यादी करून कोणत्याही एक परीसज्जेचे वर्णन करा

इ) एम्बोसिंग

फ) ठसा छपाई

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय परतवाडा .

द्वितीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ – २०१७

विषय :- वस्त्रशास्त्र परिधान आणि फ्याशन डीझायनिंग

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- लिहा

अ) प्रांतीय वस्त्र – पंजाबी पुरुष

ब) कांथा आकृतीसह

क) प्रांतीय वस्त्र गुजराती स्त्री

किंवा

ड) काठेवाडी आणि कस्ची आकृतीसह

इ) डाका मलमल आणि ढांका साडी

फ) फुलकारी आकृतीसह

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

तृतीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ – २०१७

विषय :- वस्त्र शास्त्र आणि परिधान

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न आवश्यक

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- लिहा .

अ) फ्याशन ची संकल्पना

ब) डिझाईन चे प्रकार आणि तत्व

क) टक्स चे विविध प्रकार

किंवा

ड) डिझाईन मध्ये फ्याशन एक्सेसरीज चे महत्व व उपयोगिता

इ) डिझाईन चे प्रकार आणि मुलघटक

फ) गळ्याचे विविध प्रकार आकृतीसह

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

चतुर्थ घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ – २०१७

विषय :- वस्त्र शास्त्र आणि परिधान

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न आवश्यक

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :- अ) दैनंदिन जीवनात जुन्या आणि नव्या फ्याशन एकत्रीकार्नाबाबत सविस्तर लिहा .

ब) फ्याशन जगातील नवीन आव्हाने स्वयं रोजगारासाठी उपयुक्त आहे – स्पष्ट करा

किंवा

क) धाग्यांची बनावट ,गुणधर्म आणि वर्गीकरण उदाहरण व आकृतीसह लिहा

ड) वस्त्र बनावटीच्या पद्धती सांगा .विणणे हि पद्धती आकृतीसह लिहा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ - २०१७

विषय :- संशोधन पद्धती आणि संगणक हाताळणी

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न आवश्यक

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- अ) संशोधनाची व्याख्या लिहून त्याची वैशिष्ट्ये व उद्दिष्टे स्पष्ट करा .

ब) गृहीतकाचा अर्थ व निर्मिती (सूत्रण) विषयी लिहा

किंवा

क) दैव निदर्शन पद्धतीवर निबंध लिहा

ड) निरीक्षण पद्धतीचे प्रकार ,फायदे व तोटे स्पष्ट करा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

द्वितीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ – २०१७

विषय :- संशोधन पद्धती आणि संगणक हाताळणी

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- लिहा

अ) मुलाखत संशोधनाचे एक साधन

ब) अनुमापनाची विश्वसनीयता

क) प्रश्नावलीचे गुण दोष

किंवा

ड) अनुसूची

इ) आदर्श प्रश्नावलीची वैशिष्ट्ये

फ) आदर्श मुलाखत कराचे गुण

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

तृतीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ – २०१७

विषय :- संशोधन पद्धती आणि संगणक हाताळणी

वेळ :- १ तास

गुण :-३०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न आवश्यक

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न :-लिहा .

अ)प्रस्तावनेचे महत्व

ब)सारांश आणि निष्कर्ष

क)संगणकाची वैशिष्टे

किंवा

ड)संगणकाची संशोधनामध्ये उपयुक्तता

इ)संशोधन पद्धती

फ)साहित्याचे पुनरावलोकन

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

चतुर्थ घटक चाचणी परीक्षा

२०१६ - २०१७

विषय :- संशोधन पद्धती आणि संगणक हाताळणी

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न आवश्यक

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :- लिहा

अ) मध्यमाचे गुण दोष

ब)सहसंबंध गुणकाचे महत्व

क)खालील पदमालेतून मध्यक काढा

गुण	१०	१५	२३	२८	३२	३९	४५	५४	९०	९५
विद्यार्थी संख्या	०२	१५	३०	३२	६५	७०	८५	४०	३०	२१

किंवा

ड)मध्यकाचे गुण दोष

इ)हरात्मक माध्य

फ)खालील दिलेल्या तक्त्यामधून मध्यका काढा

size	०-१०	१०-२०	२०-३०	३०-४०	४०-५०	५०-६०	६०-७०	७०-८०
f	०३	१८	३०	४५	३२	३०	२३	१४

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

प्रथम घटक चाचणी

२०१६ - २०१७

विषय :- उपभोक्ता ग्राहक अर्थ शास्त्र आणि बाजारपेठ

वेळ :-१ तास

गुण :-३०

सूचना :- १)सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :-स्पष्ट करा .

अ)आर्थिक समस्यांचे स्वरूप

ब)उपयोगितेचा नियम

क)तटस्थता वक्राची वैशिष्टे

किंवा

ड)अर्थशास्त्राच्या परिभाषा

इ)एकूण उपयोगितेचा नियम

फ)मानवी गरजांची वैशिष्टे

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

द्वितीय घटक चाचणी

२०१६ - २०१७

विषय :- उपभोक्ता ग्राहक अर्थशास्त्र आणि बाजारपेठ

वेळ :- १ तास

गुण :-३०

सूचना :- १)सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १:-लिहा .

अ)भारतातील उपभोक्ता चळवळ

ब)सार्वजनिक उपयोगिता

क)जागतिकीकरण आणि भारतीय उपभोक्ता

किंवा

ड)जागतिकीकरणाचा प्रभाव

इ)उपभोक्त्याच्या शासकीय सेवा

फ)सार्वजनिक उपयोगितेच्या मर्यादा

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

तृतीय घटक चाचणी

२०१६ - २०१७

विषय :-उपभोक्ता ग्राहक अर्थशास्त्र आणि बाजारपेठ

वेळ :- १ तास

गुण :-३०

सूचना :-१)सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :-स्पष्ट करा .

अ)मागणीचा नियम स्पष्ट करा .आणि मागणीवर परिणाम करणारे घटक लिहा .

ब)आय .एस .ओ .आणि लेबल बाबत लिहा .

किंवा

क)बाजारपेठेचे वर्गीकरण लिहा आणि पूर्ण स्पर्धा स्पष्ट करा .

ड)शेयर मार्केट ची व्याप्ती लिहा आणि उपभोक्त्याच्या दर्जावर त्याचा सामाजिक व आर्थिक परिणाम लिहा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

चतुर्थ घटक चाचणी

२०१६ – २०१७

विषय :- उपभोक्ता ग्राहक अर्थशास्त्र आणि बाजारपेठ

वेळ :- १ तास

गुण :-३०

सूचना :- १)सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :-स्पष्ट करा .

अ)जाहिरातीची उद्दिष्टे

ब)किमतीच्या पातळीवर परिणाम करणारे घटक

क)करांचा अर्थ आणि महत्व

किंवा

ड)कराचे विविध प्रकार

इ)किमत पातळीवरील चढ – उतार

फ)VAT

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

प्रथम घटक चाचणी

२०१६ – २०१७

विषय :- अन्न शास्त्र आणि अन्न व्यवस्थापन

वेळ :- १ तास

गुण :-३०

सूचना :-१)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :-लिहा .

अ)आहारोपचाराचा अर्थ आणि संकल्पना

ब)आहार देण्याच्या पद्धती

क)शस्त्रक्रिया पूर्व आणि नंतर द्यावयाचा आहार

किंवा

ड)आहार तज्ञाची भूमिका

इ)किडनी व हृदयाची कार्ये

फ)हेपेटायटीस बी ची लक्षणे आणि आहारोपचार

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

द्वितीय घटक चाचणी

२०१६ – २०१७

विषय :- अन्नाशास्त्र आणि अन्न व्यवस्थापन

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १)सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :- स्पष्ट करा .

अ) साखरेच्या स्पटीकीकर्नावर परिणाम करणारे घटक

ब)दुधाचे गुणधर्म आणि उपयोग

क)पाकक्रियेत पिष्टमय पदार्थाचा उपयोग

किंवा

ड)साखरेच्या फॉन्डट व फज वर परिणाम करणारे घटक

इ)भाज्या व फळांवर उष्णतेचा परिणाम

फ)स्निग्ध व तेलाचा पाकशास्त्रात उपयोग

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

तृतीय घटक चाचणी

२०१६ -२०१७

विषय :- अन्न शास्त्र आणि अन्न व्यवस्थापन

वेळ :- १ तास

गुण :-३०

सूचना :-१)सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :- स्पष्ट करा .

अ)अन्न नाशके

ब)दुधाचे आणि पाण्याचे सुष्म जीवाणू शास्त्र

क)रासायनिक लीविनिग एजन्ट्स

किंवा

ड)उत्तम स्वास्थ्य राखण्यासाठी लसून व खोबऱ्याची भूमिका

इ)कोथिंबीर व गुळाचे वैद्यकीय उपयोग

फ)फळे व भाज्यांचे सुष्म जीवाणू शास्त्र

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा

चतुर्थ घटक चाचणी

२०१६ – २०१७

विषय :- अन्न शास्त्र आणि अन्न व्यवस्थापन

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १)सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :-लिहा .

अ)अन्नाचा अर्थ आणि त्याची संकल्पना लिहा आणि समाजाचे स्वास्थ्य आणि पोषण दर्जा यांचे निर्धारण स्पष्ट करा .

ब)अन्नाची परिभाषा व अर्थ लिहा आणि त्याचा आरोग्याशी संबंध लिहा .

किंवा

क)शाळा ,दवाखाना आणि हॉटेल यांचे अन्न सेवेचे प्रकार स्पष्ट करा

ड)मोठ्या प्रमाणावर अन्न उत्पादनाचे संघटन आणि अन्न मूल्य मापानाबद्दल लिहा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

प्रथम घटक चाचणी

२०१६ - २०१७

विषय :- विस्तार शिक्षण आणि संदेश वहन

वेळ :-१ तास

गुण :-३०

सूचना :-१)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :-स्पष्ट करा .

अ)विस्तार शिक्षणाच्या पद्धती

ब)सामुदाईक विकासात गृह अर्थ शास्त्राची भूमिका

क)युवक मंडळाचे कार्य

किंवा

ड)ग्रामीण विकासात स्वयं सेवी संस्थांची भूमिका

इ)विस्तार शिक्षणात ग्रामसेविकेची भूमिका व कार्य

फ)महिला मंडळाचे कार्य

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

द्वितीय घटक चाचणी

२०१६ - २०१७

विषय :- विस्तार शिक्षण आणि संदेशवहन

वेळ :-१ तास

गुण :-३०

सूचना :-१)सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :-लिहा .

अ)स्त्रियांसाठी असलेल्या योग्य तंत्राद्यानाची गरज

ब)गांडूळ खत

क)पोस्त हार्वेस्ट तंत्रज्ञान

किंवा

ड)योग्य तंत्रज्ञानाचे महत्व

इ)पाण्याचे शुद्धीकरण

फ)सोलर वाटर हिटर

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

तृतीय घटक चाचणी

२०१६ – २०१७

विषय :- विस्तार शिक्षण आणि संदेशवहन

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १)सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :- स्पष्ट करा .

अ)लोकसंख्या शिक्षणाची उद्दिष्टे

ब)ग्रामीण महिला आणि बालकांकरिता विकास योजना (DWCRA)

क)एकात्मिक बाल विकास योजना (ICDS)

किंवा

ड)लोकसंख्या समस्या सोडविण्याकरिता उपाययोजना

इ)युवकांसाठी कल्याणकारी राष्ट्रीय कार्यक्रम

फ)ग्रामीण युवकांना स्वयंरोजगार प्रशिक्षण (TRYSM)

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

चतुर्थ घटक चाचणी

२०१६ - २०१७

विषय :- विस्तार शिक्षण आणि संदेशवहन

वेळ :-१ तास

गुण :-३०

सूचना :-१)सर्व प्रश्न आवश्यक

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण

प्रश्न १ :-लिहा

अ)विस्तार शिक्षणाची परिभाषा गरज आणि वैशिष्टे स्पष्ट करा .

ब)विस्तार शिक्षणाची व्याप्ती ,तत्वे आणि उद्दिष्टे लिहा .

किंवा

क)विस्तार कार्यातील संदेश संप्रेक्षण प्रक्रियेची गरज ,भूमिका आणि वैशिष्टे स्पष्ट करा .

ड)संदेश संप्रेक्षण प्रक्रियेचा अर्थ ,ध्येय आणि कार्याविषयी लिहा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा .

प्रथम घटक चाचणी

२०१६ – २०१७

विषय :- विवाह आणि कौटुंबिक संबंध

वेळ :-१ तास

गुण :-३०

सूचना :- १)सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :- लिहा

अ)विवाहाच्या व्याख्या

ब)विवाहाची तयारी

क)पती आणि पत्नी संबंध

किंवा

ड)विवाहाच्या संकल्पना

इ)जोडीदाराची निवड

फ)वैवाहिक यश – सुखी संसाराची सुरवात

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय परतवाडा .

द्वितीय घटक चाचणी

२०१६ – २०१७

विषय :- विवाह आणि कौटुंबिक संबंध

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १)सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :- स्पष्ट करा .

अ)वैवाहिक समुपदेशन

ब)हिंदू विवाह कायदा १९५५

क)हुंडा पद्धती

किंवा

ड)वैवाहिक समुपदेशन प्रक्रियेची गरज

इ)हुंडा पद्धतीचा समाजावर होणारा दुष्परिणाम

फ)घटस्फोट

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा

तृतीय घटक चाचणी

२०१६ - २०१७

विषय :- विवाह आणि कौटुंबिक संबंध

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १)सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :- लिहा .

अ)कुटुंबाचे कार्य लिहा आणि कौटुंबिक जीवन चक्राच्या प्रारंभिक अवस्था लिहा .

ब)कुटुंबाचे प्रकार लिहा आणि पूर्वबाल्यावस्थेतील मुल असलेल्या कुटुंबात बालकाची भूमिका लिहा .

किंवा

क)पूर्व प्रौढावस्थेचे वैशिष्टे आणि विकासात्मक कार्य लिहा .

ड)वृधावस्थेच्या संकल्पना आणि विकासात्मक कार्य लिहा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय , परतवाडा .

चतुर्थ घटक चाचणी

२०१६ – २०१७

विषय :- विवाह आणि कौटुंबिक संबंध

वेळ :- १ तास

गुण :- ३०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न १ :- लिहा

अ)मानसिक आरोग्याची संकल्पना

ब)बालकाच्या सुदृढ मानसिक आरोग्याकरिता उपाययोजना

क)प्रौढ अविवाहित महिलांच्या समस्या

किंवा

ड)मानसिक स्वास्थाची उदिष्टे

इ)पुनर्विवाहित स्त्रियांच्या समस्या

फ)मानसिक आरोग्य बिघडण्याची कारणे